

KONEOPPILAANA MASTERISSA

Olin vuonna 1964 koneoppilaana s/s Masterissa. Master oli yksi Thombrokersin vanhoista höyrylaivasta. Olin 16 täyttänyt ja olin ollut jo messikkallena parissa laivassa aikaisemmin. Nyt olin ekakertaa muissa kuin kallen tehtävissä ja olo oli kuin ammattimiehellä ikään. Tämä tunne joutui kuitenkin aika-ajoin koetukselle ja väliin jouduin jopa epäilemään väärää jobin valintaa.

Masterin porukka oli kaikin puolin kivaa ja staili hyvä. Poikkeuksen teki koneykkönen. Ykkönen oli semmoinen paskantärkeä mahtailija. Merellä ollessa hän antoi aamuvahtinsa lopussa päivämiehelle ja minulle työt. Iltapäivällä vahtiin tullessaan hän saattoi tarkistella ja huomautella tekemisistämme, varsinkin minun. Päivämiestä kohtaan käytös oli asiallisempaa, mutta minua, konehuoneen nuorimmaista kohtaan useinkaan ei. Sain kuulla naljailua, vittuilua, jopa kotipaikastani ja pohjoisen murteetakin sain kuulla.

Työpaikkakiusaamiseksi sitä nyt sanottaisiin. Itsetuntoni oli usein koetuksella, sitä pönkitti vain satunnaiset tapahtumat ja laivassa muuten vallitseva hyvä yhteishenki ja porukka.

Kerrankin, olimme jossakin satamassa ja konehuoneessa ei ollut mitään isompaa hommaa, ykkönen laittoi minut hakemaan vaakkumia. Antoi käteeni sinkkiämpärin eli pytsin, siihen sitä piti

täkkikakkoselta hakea. Päivämies ja patavahti katselivat ihmeissään tilannetta, mutta eivät virkanneet mitään, en minäkään. Jekku oli minulle tuttu, ykkönen ei vain sitä vauhtisokeudessaan huomannut. Vaakkumin hakuhan oli silloin perinne, sillähän juksattiin yleensä ensireissun poikia.

Nousin konehuoneesta ylös, menin täkkikakkosen luo, kysäisin, että onko vaakkumia näkynyt. Kakkonen naurahti ja sanoi, että käyppä ahterissa vilkaisemassa. Ilmeestä näin, että hän tiesi minun tietävän, mutta aavisteli jotain olevan takana, olihan siinä, halusin tehdä homman ykkösen määräyksen mukaan ja kakkosen luona käynti oli pakko. Onnekseni hän kehotti minua kyseleä ahterista lisää. Niinpä kävelin määrätietoisesti ahteriin ämpäri kädessäni. Istahdin messiin, panin tupakaksi ja juttelin siellä oleilevien vapaavahtilaisten kanssa. Pojat kyselivätkin, että mikä homma mulla on kun on ämpäri mukana. Kerroin olevani vaakkumin hakureissulla. Porukassa nauroimme hommalle ja nauru tietenkin helpotti oloani. Istuin, juttelin ja pelasin pasianssia lorvailten ainakin tunnin verran ennenkuin ykkönen laittoi päivämiehen etsimään minua. Sanallakaan ykkönen ei maininnut hakureissusta, oli ehkä huomannut tai joku sanonut minun kyllä tuntevan vaakkumihomman.

s/s Master (ex Finnmaster) oli rakennettu vuonna 1954 Arnhemissa, se oli öljystimmi. Laiva oli IA jäävahvistettu, se oli tuon aikaisille höyrylaivoille harvinaista. Aluksen mitat olivat 91,60 x 13,90 x 5,90 m.

Eloni jatkui tämmöisenä, harvoin olin ykköselle mieleen. Sain kuitenkin silloin tällöin pieniä "kicksejä" ykkösen edellisen kaltaisista töpingeistä ja jaksoin uskoa tulevaisuuteeni. Hän oli itse semmoinen vahinkoherkkä ihminen ja se saattoi olla kiusaamisen taustallakin. Esimerkiksi, kerran Kielin tullessamme hän manueerasi konetta, piti laittaa puoli taakse, hän ei huomannut että yliheittokone ei ollutkaan vaihtanut pyörimissuuntaa ja laittoi puoli eteen, kaijaan mentiin että kolisi koska asia huomattiin liian myöhään.

Sitten sattui tapaus joka kuittas kerralla kaikki ykkösen vittuilut. Olimme Englannissa, Grimsbyyssä lossaamassa massaa. Laivaan tuli varustamomme lomalla oleva konttoristi pasiseeriksi Suomeen. Hän tuli laivaan heti Grimsbyyhyn saavuttuamme. Viikon – parin aikana tämä neitonen sai ylhäällä pasiseerihytissä asuessaan sen wc:n tukkoon. Niinpä eräänä aamuna koneykkönen käski minut putkea avamaan. Lähdin töihin ja yritin imukuppipumpulla humpsutella pyttyä auki, mutta eihän se auennut. Menin takaisin konehuoneeseen ja kerroin ykköselle miten kävi. Hän tietenkin naljaili, että ihme se olisi ollutkin jos se minulla olisi auennut. Sitten hän sanoi vieressään, lievässä krapulassa seisovalle konekakkoselle, että käyppäs näyttämässä miten se putki aukeaa. Menimme kakkosen kanssa takaisin pasiseerihyttiin, mutta ei se putki auennut hänelläkään. Tyhjin käsin palasimme konehuoneeseen. Ykkönen antoi uusia ohjeita, "katsokaa mistä putki tulee alas, siinä on jossakin kulmassa proppu josta putken voi vaijerilla avata."

Putki ja reitti löytyi. Se tuli pasiseerihytistä parikerrosta suoraan alaspäin, teki koneykkösen hytin vaatekaapin yläosassa 90 asteen mutkan jatkaen laivan keskikohtaan. Proppu oli tuossa paljaana näkyvässä mutkassa, ja oli hyvällä hollilla. Nostimme kaapista pari haittana olevaa hengarillista pois ja laitoimme ne vaatekaappia

vastapäätä olevalle sohvalle. Siinä olivat luultavasti ykkösen lankongivaatteet. Muut tavarat jäivät epähuomiossa vaatekaappiin koska eivät olleet vaijerin tiellä.

Sitten alkoi varsinainen putken avaus, kakkonen väänsi varovasti propun auki, itse olin taustalla apumiehenä ja pitelin työkaluja. Reiästä ei tullut tippaakaan, putki oli aivan tukossa. Kakkonen otti vaijerin ja työnsi sen reikään, silloin minulla alkoi jo pikkuisen kellot kilisitä ja siirryin pari askelta sivummalle. Kakkonen oli vähän krapulassa, tai jo hieman loiventanut sitä, joten hoksotin ei ollut parhaimmillaan. Hän tarttui vaijerista lujalla otteella ja minua vilkaisten työnsi russia sisään. Tukkeuman kohdalla hän vetäisi pari kertaa edestakaisin ja tukos aukesi helposti. Kerkesin väistää sivulle kun putkesta alkoi tulla tavaraa, oli paperia, paskaa, rättejä ja kaikkea muutakin. Kakkonen sai osan suihkusta olkapäälleen mistä se kimposi takaisin kaappiin sotkien sinne jääneet tavarat ja se mikä meni ohi lensi suoraan sohvalle ykkösen puvun ja poplarin päälle.

Hytti oli hetkessä sekaisin ja haju melkoinen. Kakkonen lähtikin kiroillen suoraan suihkuun ja minä hissukseen vihellellen takaisin konehuoneeseen. Ykkönen siellä mahtipontisena kanta-päällään keinuen kyseli, että jokos aukes, vastasin sen auenneen. Hän lähti pontevin askelin ylös tarkistamaan tilannetta jolloin asian karmeus paljastui hänelle.

Kakkonen sai huutia, minä en saanut sen enempää vittuilua kuin ennenkään ja tästä eteenpäin kestinkin sen paljon paremmin sillä ajattelin, että kyllä vääräys aina maailmassa kostautuu, — ennen pitkää.